

MEMO

Opsteller: Arjen van der Lugt
Team: Griffie Oudewater
Kenmerk: Z/21/004976 / D/21/042587
Datum: 22 november 2021
Vertrouwelijkheid: Openbaar

Onderwerp: Brief aan minister Slob inzake lokale journalistiek

Aanleiding: Versterking lokale journalistiek

Memo:

Geachte raadsleden,

Hierbij breng ik u op de hoogte dat we – samen met de provincie Utrecht en de gemeenten Leusden, Woerden en Amersfoort - een brief hebben gestuurd naar demissionair Minister Slob. In de brief pleiten we onder andere voor versterking van de lokale journalistiek – en daarmee de lokale democratie. Ik heb u daar onlangs tijdens de vergadering nog een en ander over verteld n.a.v. Midland FM.

Met vriendelijke groet,

De burgemeester,

drs. D.C. de Vries

Aan Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap
T.a.v. Zijne Excellentie minister drs A. Slob
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Stadhuisplein 1
Postbus 4000
3800 EA Amersfoort
Telefoon: 14 033
www.amersfoort.nl

Afschrift aan: Vaste Kamercommissie voor
Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Onderwerp Versterking lokale journalistiek

Datum 11 november 2021

Ons kenmerk 1567281

Uw kenmerk -

Hooggeachte heer Slob,

Onafhankelijke media zijn onmisbaar in een democratie. Voor het functioneren van de lokale democratie, zijn lokale media dan ook essentieel. Voor veel Nederlanders zijn lokale omroepen, kranten en andere media een belangrijke bron van informatie over datgene wat zich dichtbij afspeelt. Maar op veel plekken staan lokale media onder druk. Wij vragen uw hulp om deze media in stand te houden, en hun ambities om te vernieuwen en professionaliseren te ondersteunen.

Lokale media kampen met dalende reclame- en advertentie-inkomsten. Tegelijkertijd zien zij zich uitgedaagd door een toenemend gebruik van social media en moeten zij meer investeren om publiek via nieuwe kanalen en met eigentijdse vormen van journalistiek te bereiken. Onafhankelijke, objectieve journalistiek op lokaal niveau is, met de opkomst van de sociale media, van meer toegevoegde waarde dan ooit. Wij zouden graag zien dat de financiële middelen en wet- en regelgeving aan gaan sluiten op het maatschappelijke belang van lokale media. Hiermee zouden de ambities van velen van hen kunnen worden ondersteund.

Samenwerken voor professionalisering en innovatie

We zien in de provincie Utrecht, maar ook in de rest van Nederland, dat media op zoek gaan naar nieuwe samenwerkingsvormen. Zij doen dat voor een stevigere positie en om invulling te kunnen geven aan verdere professionalisering en vernieuwing. Het betreffen bovendien vaak samenwerkingsverbanden die het lokale overstijgen en meerdere gemeenten beslaan. Wij vinden dit een positieve ontwikkeling en onderzoeken momenteel hoe we dit als lokale en provinciale overheid kunnen ondersteunen. De mogelijkheden voor samenwerking, en daarmee professionalisering en vernieuwing, worden echter beperkt door een gebrek aan financiële middelen.

Deze constatering wordt onderstreept door onderzoeken van de Raad van het Openbaar Bestuur (ROB) en de Raad voor Cultuur en een rapport van de Provincie Utrecht. In het recente adviesrapport *'Lokale Media: niet te missen'* van de ROB en de Raad voor Cultuur, in opdracht van het kabinet, wordt niet alleen geadviseerd om concrete afspraken te maken tussen OCW, de NLPO en de RPO over het bereik en de kwaliteit van lokale media, maar ook om de financiële middelen te verstrekken om innovatie en samenwerking mogelijk te maken. Het rapport stelt dat een verdriedubbeling van het huidige budget nodig is.

Ook in het rapport *'Versterking lokale journalistiek-handelingsperspectieven voor de provincie Utrecht'* van de provincie Utrecht wordt gepleit voor innovatie, kwaliteit en samenwerking van lokale en regionale media. Dit rapport heeft de provincie Utrecht laten opstellen om te verkennen welke kansen en mogelijkheden er zijn om lokale en regionale journalistiek te ondersteunen en te versterken. Uitgangspunt hierbij was bovendien dat de lokale journalistiek moet bijdragen aan een versterking van de lokale democratie. Het rapport is eind september met vijftig betrokkenen uit het landelijke en regionale medialandschap besproken. De interesse in het onderwerp was groot en de noodzaak om actie te ondernemen onbetwist. Het pleidooi van de meeste betrokkenen gaat uit naar een structurele bijdrage tot verbetering van de informatievoorziening op lokaal niveau. De provincie bereidt een subsidieregeling voor die tegemoet komt aan de bevindingen uit het rapport en de wensen van de betrokkenen.

Aanvullende criteria zendmachtigingsaanvraag

Het landelijk rapport van de ROB en Raad voor Cultuur stelt dat er een belangrijke opgave is voor gemeenten en provincies om samenwerking tussen media te faciliteren. Deze zien wij in onze provincie ook. Maar om die opgave uit te voeren, zijn investeringen nodig. Voor het Rijk is een belangrijke taak weggelegd om structureel meer financiële middelen beschikbaar te stellen voor lokale media. Zodat zij hun onontbeerlijke rol in een goed werkende (lokale) democratie blijven vervullen. Naast een tekort aan middelen, lopen mediapartijen en overheden ook aan tegen een gebrek aan sturing en helderheid in de regelgeving. Daarom is niet alleen een structurele investering, maar ook aanscherping van bestaande afspraken nodig.

Meerdere gemeenten in de provincie Utrecht merken dit in de praktijk bij aanvraagprocedures voor nieuwe zendmachtiging. Omdat de zendmachtigingsprocedure erg algemeen is, hebben Amersfoort en Leusden - in beide gemeenten loopt momenteel een aanvraagtraject voor een nieuwe zendmachtiging - de procedure, in afstemming met het Commissariaat voor de Media, aangevuld met inhoudelijke criteria. Hierin zijn de behoeften van lokale media-instellingen, inwoners en de gemeenteraden opgenomen. Deze criteria sluiten aan bij de resultaten van de hierboven genoemde onderzoeken van de provincie Utrecht, en de ROB en Raad voor Cultuur. Het op lokaal niveau moeten uitwerken van aanvullende criteria, kost onnodig tijd en capaciteit.

Onduidelijkheid over LTMA

Een andere tijdrovende factor in het proces is onduidelijkheid over de uitleg en toepassing van het Lokaal Toereikend Media-aanbod (LTMA) in de Mediawet. De NLPO adviseert hierover in een richtlijn die geen onderdeel uitmaakt van de Mediawet.¹ Het kabinet geeft in een kabinetsreactie² aan de Tweede Kamer een andere toelichting over de mogelijkheden van het LTMA in de Mediawet. Dit verschil in duiding leidt tot verwarring. Ook het scheppen van helderheid over het LTMA is een taak voor het Rijk.

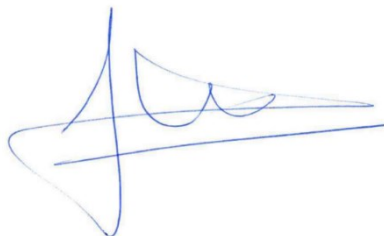
¹ <https://www.nlpo.nl/ltma>

² Kamerbrief met reactie op 1^e advies 'Organisatie en financiering lokale publieke omroepen' door ROB en RvC 03.12.2019

Wij zien veel ambitie en mogelijkheden bij mediapartijen die niet in alle gevallen van de grond kunnen komen. Gemeenten en provincies kunnen dat maar ten dele oplossen. Met deze brief vragen wij u daarom om investeringen, sturing en meer helderheid.

Lokale media zijn niet te missen. Wij werken daarom graag met u samen om concreet invulling te geven aan de uitvoering van de vele rapporten en adviezen. We lichten de inhoud van deze brief graag in een gesprek toe. In dat gesprek zullen wij uiteraard onze lokale ervaringen en de mogelijke oplossingsrichtingen die wij zien, met u delen.

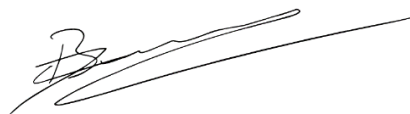
Hoogachtend,

F. (Fatma) Koşer Kaya
wethouder Amersfoort

A.J. (Arne) Schaddelee,
gedeputeerde provincie Utrecht

G.J. (Gerolf) Bouwmeester
burgemeester Leusden

V. (Victor) Molkenboer
burgemeester Woerden

Drs. D.C. (Danny) de Vries
burgemeester Oudewater